

Observatoriul este de done ori in
septembra, Mercurea si Sambata.

Pretiul

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu post'a in lainsrul monarhiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. seu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. seu 11 franci. — Numeri singuratici se dău căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Nr. 69.

Sibiu, Mercur 26/7 Septembre.

1881.

Din Bucovina.

Multu stimate d-le redactori!

Ce satira a vietii, dupa cum diceti d-vostra. S-a intemplatu că amu cetitu intr'o di si primul articolu din „Observatoriul” Nr. 58 a. c. intitulat: „Politica romanilor ardeleni condamnata in Bucuresci” si unu articulu publicatu in „Gartenlaube” numerii 23 si 24 anulu cur. sub firm'a: „Die Deutschen in Siebenbürgen. Eine Bitte um „deutsche Waffen“ für den verlassenen Bruderstamm.”

Corespondentul germanu dela „Gartenlaube” dupa ce desfasura pe scurtu in susu citatulu articulu intrég'a istoria politica si sociala a sasilor transilvaneni de pe tempulu colonisarii loru in Transilvani'a si pâna astadi, si dupa ce arata tóte nedrepatatirile, ce li s'au facutu sasilor din partea Ungurilor dela inceputulu domniei magiare si pâna in tempulu de față, precum si lupt'a sasilor pentru drepturile loru, dice in fine:

„Potemu noi germanii imperialisti se privim cu nepasare la lupt'a eroica a 200,000 germani pentru germanismulu loru? Potemu noi óre se dicem: „Ei sunt perduți cu totulu?“ Cine aru voî se afirme că ei sunt perduți? Cugetatu-a cineva in Germania, că lotaringii dintre Metz si Luxemburg voru fi odata érasi germani? Ei au fostu in Germania dejá uitati si parasi, si totusi — chiar fără ajutoriulu limbei germane de propunere in scăla — densii au tinutu cu tarie la limb'a materna in famili, de si numai in dialectulu loru. — Ba in acei crieri tieranesci s'au pastratui mai multu chiaru, decât in capetele imperialistilor nostri, că-ci pe candu mapele nóstre iti aratau numai, Thionville si „Nancy”, din gur'a poporului lotaringicu poteai audi inca vechile numiri de „Dietenhofen” si „Nanzig”. Descendentii Cimbrilor dela Veron'a vorbescu inca si astadi germanesce si germanii „gottsciene” — isolati de Germania, intocmai că si sasii din Transilvani'a — si-au pastrat pâna astadi individualitatea loru germana. Cine voiesce se remana germana, remane! Si tocmai asta voiescu si sasii nostri transilvaneni.

Si óre ce vointia-i acésta? Nu suntemu noi insi-ne convinsi, că la casu de asia, pentru natiunea nóstra aru trebui se suferimu totulu si se sacrificamu ceea ce avemu mai scumpu? Si daca sasii transilvaneni voru se-si scape germanismulu — limb'a si cultur'a germana pentru famili'a loru — nu-i acesta unu castigu germanu, candu parintii sasi transilvaneni voru se-si crésca fiii loru, că se fia barbati germani bravi, si candu mamele sasci voru se faca din ficele loru femei germane adeverate? Asta voiescu sasii transilvaneni si detorint'a nóstra este de a li veni in ajutoriu cu totu ce ni-i prin potintia. Sasii au trebuita de arme germane, de arme germane spirituale. Astfelu de arme posiede Germania destule, pentru că se pôta fi darnica cu ele.

Pôte că e tocma necessariu a esprimá rugamintea publice, pentru că ajutoriulu se vie la tempu. Rogam deci ántaiu: că press'a sasilor transilvaneni se fia sprijinita cu tóta energi'a. „Das siebenbürgisch-sächsische Tageblatt”, care apare in Sibiu, se nu lipsesc de pe nici o mésa a cetitorilor de foi si din nici unu localu alu redactorilor din imperiul germanu. Foile nóstre cele bune politice se intre in relatii de schimbă cu ale sasilor, spre a primi dela aceste din urma informatiunile locale, pe cătu se pôte prôspete si depline. De mare folosu pentru biblioteca poporale sasesci aru fi si spedarea de exemplarie gratuite din foi ilustrate de totu feliul.

A dou'a rugaminte o adressamu cătra librari'a germana si mai alesu cătra domniș editori. Daca d-vostra d-loru editori veti aruncă o privire scrutatoare asupra magazinelor d-vostre, de siguri veti

află carti si scripte folositore, cari — fara că d-vostra se perdeti ceva — aru potea se devie unu isvoru de cultura si incuragiare nationala pentru fratii sasi — isolati de noi. — Asemene aru potea se faca si omenii privati, cari au bibliotecii insemnate si in ele ceva de prisosu.

A trei'a rugaminte o indreptam cătra copiii germani. Ce-su in stare se faca acestia, au aratatu inainte de unuspredice ani, candu mi-au ajutat in modu atât de entuziasticu la colect'a de daruri pentru „pomulu craciunului” destinat mititeilor sermanii din Alsaci'a si Lotaringia. Multi dintre copiii de atunca sunt astazi barbati si femei cu stare, cari — credu că totu cu aceiasiu entusiasmu — voru indemnă acuma pe fiii sei, că prisosulu loru de carticele ilustrate de povesci, se-lu daruiésca sermaniloru mititei ai sasiloru.

In fine inca unu avisu: Celu ce n'are intre sasii transilvaneni vreunu amicu sau cunoscutu, caruia i-aru potea tramite donurile sale, acela se intrebuintiedie că adresa firm'a librarie i lui F. Michaelis in Sibiu, si atunci spedarea respectiva va merge de siguru la loculu destinat.

Fia că toti aceia, cari au o ânima credintioasa pentru totu ce este germanu, nu numai se cetésca aceste rugaminti, ci se le si realisodie. Nevoia este mare si sasii nostri — parasiti astazi de tóta lumea — aru fi se se incredintiedie cătu mai curendu, că natiunea imperiului germanu ea gata a-i sprinđi in crancen'a loru lupta celu puçinu cu arme spirituale.“

Candu amu cetitu acestu articulu din „Gartenlaube” amu disu numai: Ce amara satira a vietii!

Din România.

— Statistic'a penitentiareloru. Populatiunea penitenciareloru din tiéra se cifră astfelui la finea lunei Juniu a. c.:

In penitentiariulu Biserican se aflau 428 individi, in Bucovetiu 468, Craiov'a 298, Dobrovetsiu 228, Focsani 155, Cozi'a 173, Iasi 369, Margineni 482, Pangarati 317, Plataresci 101, Mislea 170, Salinele-mari 308, Telég'a 408, Tergul-Ocnei 317, Vacaresci 552, Rachitós'a 126, Tulcea 116, Constanti'a 19. In totalu 4945, din care numai 173 femei si restulu barbati. (Cur. fin.)

Acestea cifre scôse din statistic'a criminale a Romaniei sunt tóte instructive numai sub conditiune, daca se voru pune in linia paralela cu cifrele criminali de aceiasi natura din alte tieri si dintr'unu numeru egale de poporatiune, de ex. alaturea cu criminalii scosi din cinci milioane romani, alti criminali din cinci milioane unguri, ori totu atâtia germani, italiani, francesi, slavi etc.

Red. Obs.

— Minele de carbuni dela Mehedinți. Unu decretu regal autorisà ministrul de agricultura, lucrari publice si comerciu unu creditu de lei 25.000 pentru pregatirea lucrariloru necessarie la exploatarea sistematica a minelor de carbuni din județiulu Mehedinți.

Inregistrandu acestu faptu, felicitam gubernulu că s'a decisu in fine a luá mesuri de exploatare a minelor de carbuni din tiéra, mine care in calitate si cantitate s'a constatatu a promite cele mai frumose resultate. Inceputulu este bunu si nu ne indoim, că elu se va intinde si asupra altor puncte din tiéra, unde se află asemenea sorginti de minerale.

— Dela resedinti'a Sinaia din Carpati in Valea Prahovei se scrie la diariile din capitala: M. S. Regele a mersu alaltaeri, Marti, la vil'a Duport dela Sinaia, unde a facutu visita contelui Andrassy. Apoi a condusu pe d. conte la pavilionulu de ve-

natore, unde era pregatit unu dejunu. — Dupa prandiu au visitatul impreuna castelulu regale la care se lucra si acumă.

— Dnulu conte Andrassy a plecatu din Sinaia si s'a intorsu in Transilvani'a.

— Dn. C. A. Rosetti, ministru de interne, s'a intorsu adi in capitala.

— P. S. S. Mitropolitul Primatu se afla la Vien'a. Preste cîteva dile va sosí in Bucuresci.

— Necrologu. Alexandru G. Golescu veru primare alu renumitilor frati Golescu, vechiu ministru de finantie, de culte si de interne, fostu agentu diplomaticu la Constantinopole, deputatu si senatoru in nenumerate rînduri si unulu din adveratii patrioti ai tierei, a repausat in Domnulu. Regretam fôrte, că despre acelu descendente alu vechiei si renumitei familii Golescu aflam numai atâtă scire scurta in diariile capitalei. Cá unulu din amicii intimi ai lui J. Maiorescu nutria totuodata mari simpatii pentru elementulu romanesc de pretotindeni; fiindu inse parinte la o numerosa familia si pâna inainte cu 10 ani participandu mult la afacerile statului, suferă multu, că-ci nu pote ajută precum ar fi voit.

Dinsul a incetatu din viétia in séra de 15 Augustu, la mosi'a sa Rusanesci din județiulu Romanati.

— Numiri de profesori. In bas'a recomandatiunilor facute de jurile esaminatore, sunt numiti:

Dn. Xenofon Georgiu, doctoru in litere si filosofia dela universitatea din Bruxella, profesor provisoriu la catedra de limb'a si literatur'a latina dela cursulu superioru alu liceului din Iasi.

Dn. Dimitrie Negreanu, licentiatu in sciintiele fisice dela facultatea de sciintie din Bucuresci, prof. de sciintiele fisice la acelasiu liceu.

— Cetim u in „Alegatoriul”:

Press'a strina incepe se ia, spre bucuria nostra, actu, de relatiunile incoredate dintre poporul roman si statulu magiaru. Cu greu, dara in sfîrsitu vomu isbuti, se introducemu in discutia opiniei publice europene, cestiunea ungurésca, cestiunea celor trei milioane Romani si totu atâtia Slavi, a căroru esistentia politica si nationala o amaresce minoritatea neinsemnata a 4 si jumetate milioane de Unguri! Si sciutu este că opinia publica este chiamata a prepara transformarile politice, prin suveranulu ei verdictu.

Afara de press'a germana, care tractăda mai de multi relatiunile nóstre cu Unguri — in unele priviri cu o rea vointia esplicabila, — vedem ocupandu-se cu frementarile si idealele nóstre nationale, diarie francese si englese. Cea mai importanta vîoce, in acestu concertu, e pâna acum alui „Daily Telegraph”. Elu consacra polemicei, de curîndu ivite intre press'a ungurésca si cea romana, unu articulu de fondu, intitulat „Rumania Irredenta”.

Diarulu englesu afirma esistenti'e unui astfelu de partidu in România, pe alu carui drapelul stă inscrisa luarea Transilvaniei si impreunarea ei cu regatulu romanu. Cá organu conservatoriu si uritoriu de ori-ce societati revolutionarie, „Daily Telegraph”, nu pote privi cu ochi buni acesta societate politica. Cea ce elu constata inse cu multa nepartinire, e, că motivele acestei miscari nationale, nu sunt plamadite si intretinute decât de poporulu magiaru. Romanii din Transilvani'a sunt reu tractati, atât politicesce cătu si pe terenulu invetiamantului publicu si alu starei economice, si sunt scurtati de Unguri in drepturile loru; dela 1848 incóce, de candu tieranimea romanescă revoltata si a resbunat de asuprarea de veacuri, stăpînirea magiara a devenit si nespusu de banuitore si, in fric'a de a nu vedea in totu ceasulu străudindu din nou la sôre lancile legionarilor romani, poporulu românu si pusu sub unu felu de supra-

Ori-ce inserata,

se platesc pe serie său linia, en litere merunte garmondu, la prima publicare căte 7 cr., la a dou'a si a treia căte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul publicu.

Prenumeratiile se potu face in modul celu mai usioru prin assemnatunile postei statului, adressate de a dreptul la Redactiunea Diariului.

„Observatoriul” in Sibiu.

O B S E R V A T O R I U L U.

veghiere politienésca perpetua, si cele mai mici incidente alarmédia pe Unguri, si ii facu a intrebuintá represalii in contra unor ómeni nevinovati.

Este dara ceva de mirare, esistenti'a in re-gatulu romanu a unui partidu, care vrea se scape pe connationalii transilvani de aservirea ungurésca? si nu este naturalu, că Romanii din Austro-Ungaria, se dea, in desperarea loru, ascultare glasurilor acestoru irredenti?

Cam acesta e cuprinsulu articolului lui „Daily Telegraph“. Prea destulu dela unu organu alu reactiunei englese, dela o partida, care tine mai multu la robirea irlandesilor etc.“

Remarcabilu este, că in cert'a nostra cu Ungurii, diariele vienese si in genere austriace, ne tinu parte.

„N. fr. Presse“ impartasindu chipulu, in care s'a aplanatu pretins'a calcare de granitie din Hárromszék, anume prin constatarea comisiunei micste (va se dica si a Ungurilor), că „in intielesulu strinsu alu cuventului nu a avut locu o calcare de granitie proprie“, — intréba cu ironia, de candu esista calcari de granitie proprii si improprii? Diariulu vienesu gasesce, că aceste vorbe sunt numai unu tirtipu de cuvinte,* prin care Ungurii cauta se ésa din rusine, — că-ci ceea ce reese din hotarirea comisiunei e, că nu a avut locu nici o calcare de granitie si că Ungurii s'a infuriat fara nici-o pricina in contra Romanilor.

Retragerea inse — inchiaie „N. fr. Presse“ — prin nascocirea unei „calcarii de granitie improprii“ — nu este nici corecta nici cinstita“.

Interesanta este lupt'a, inceputa din incidentulu certei romano-unguresci, de „Augs. Allg. Ztg.“ in contra dualismului austro-magiaru. In Nrulu seu dela 28 Aug., importantulu diariu germanu inregistrédia fric'a ce incepu se simtia Ungurii de cu-rentulu politicu, inauguru actualminte la Vien'a. Aici partid'a centralista germana a cadiutu si cabinetulu Taaffe, venitu in locu'i, lucrédia cu isbanda la egal'a indreptatire a tuturor popórelor. Nu se pote inse intielege, că dio'a libertati se fi sositu pentru popórele Austriei, si că in Ungaria se domnésca cu tóte acestea nótpea négra a robiei unguresci. Din potriva este neaperatu, că caderea esclusivismului germanu in Austri'a se pricinuiescă prapadirea suprematiei unguresci in Ungaria. Partea de preste Lait'a a imperiului austriacu nu pote fi nemtiésca, precum partea de dincóce de Lait'a nu pote fi ungurésca. „Aug. Allgs. Ztg.“ spera dara, că preste puçinu evenimentele voru coborí pe Unguri érasi la starea, ce li se cuvine in imperiulu austriacu, potrivitu cu numerulu si insemnatarea loru de elementu culturalu.

— Dela unu timpu incóce press'a se occupa puçinu cu cifre de ale finantelor statului. In Nr. seu din 2 Sept. (23 Augustu) „Romanul“ comunica unele cifre comparative despre contributiunile indirekte, din care se vede cu bucuria, că acestea venituri mergu crescendu.

Avemu in facia-ne unu tablou de veniturile dela contributiunile indirekte percepute in cursulu trimestrului Aprile 1881—1882, in comparatiune cu percepérile efectuate in acelasiu trimestru din 1880—1881.

Din acestu tablou resulta că :

1. Vamile au incassatu in trimestrulu Aprile 1881 pâna 1882	3.955,297 l. 23 b.
Vamile in acelasiu trimestru din anul 1880—1881	3.223,082 l. 16 b.
Deci unu sporiu la vami pentru trimestrulu Aprile 1881 pâna 1882 de	732,215 l. 07 b.
2. Dela timbru s'a incassatu in trimestrulu lui Aprile 1881—1882	1.599,040 l. 31 b.
In acelasiu trimestru din 1880—1881	1.530,795 l. 93 b.
Deci unu sporiu la timbru pentru 1881—1882	68,244 l. 38 b.
3. Beuturile spirtóse au incassatu in trimestrulu lui Aprile 1881—1882	1.549,458 l. 11 b.
In acelasiu trimestru din 1880—1881	1.145,974 l. 86 b.
Deci unu sporiu pentru trimestrulu de Aprile alu anului 1881—1882	403,482 l. 25 b.

*) Tertipu (turc.), jocu de cuvante, sofisma.

4. Amendele judecatoresci au produs in trimestrulu lui Aprile 1881—1882	64,803 l. 99 b.
Éra acelasiu trimestru din 1880—1881	61,790 l. 48 b.
Deci unu sporu pentru trimestrulu lui Aprile 1880 pâna 1882	3,013 l. 51 b.
Daca acum adunamu la unu locu veniturile dela contributiunile indirekte din trimestrulu lui Aprile 1881—1882 cari au fostu de	7.168,599 l. 64 b.
si le cumparamu cu veniturile aceluiiasi capitolu din trimestr. corespundietoru 1880 pâna 1881 cari au fostu de	5.961,644 l. 43 b.
resulta, că in trimestrulu Aprile alu anului 1881 pâna 1882 a fostu unu sporu de	1.206,955 l. 21 b.
Resultatu inbucuratoriu, de care ne potem felicitá.	

Cestiunea agraria in Romani'a.

A cunósce lovitur'a de statu din anulu 1864 prin care s'a inproprietaritu locuitorii satelor in Romani'a; a fi in curentulu legilor de inproprietarire si alu unui mormana de mesuri gubernamentali luate totu in cestiunea acésta in cursu de 17 ani, si totusi a mai vorbí de cestiuni agrarie, fia in sensulu vechiei serbituti ethnice, fia in celu feudalisticu, se va parea că o adeverata absurditate, sau chiaru reutate la toti căti nu cunoscu modulu, sau mai bine, maiestri'a, cu care se decretase acea inproprietarire si mai virtosu indracit'a reutate, cu care ea se esecutase anume in Moldov'a.

Daca nu aru mai fi alte probe despre existenti'a unei cestiuni agrarie in Romani'a, aru trebuí se ne convinga seri'a de cercularie căte esira pâna acum dela ministrulu de interne indreptate cătra prefecti si subprefecti, că se apere pe locuitorii sateni de atatea impilarí hotiesci la căte sunt supusi. Lectorii nostrii inse de dincóce de Carpati cu puçine exceptiuni n'au de unde se intielégă acelea cercularie, precum nu intielegu nici romanii din Romani'a legile si misieliile nóstre feudalistic; si este aprópe cu neputintia a'i face se intielégă pe unii că si pe ceilalti numai prin căte unu articulandru de diariu, fara unu altu studiu mai aprofundat. Noi inse totu ne vomu incercá si astadata la ceva.

Ceea ce se dice in Ardealu a lucrá la cineva pamentulu in parte, in Romani'a se dice a lucrá dupa in voiéla. Dara acestu cuventu in voiéla in Romani'a suna de multu că o ironía amara intru atata, cătu incependum mai alesu dela Stirbeiu voda si dela Grigorie Ghica voda in Moldov'a, totudeauna gubernele, chiaru si legislativele au trebuitu se vie in ajutoriulu locuitorilor tierani, inse in cele mai multe casuri fara folosu, din cauza că mai alesu egoismulu si tirani'a miilor de arendasi, epistati (provisori, mandatari) boieresci, cărciumari jidovesci si subprefecti blastemati, au fostu multu mai tari decatotu toti domnii căti isi succesera de ani cincideci incóce. In contra acelor tirani porni ministrulu o lupta desperata. Noi inse că vechi si sinceri amici ai dsale ne permittemu a'i observá, că dupa experient'a nóstra prea trista de ani 45 pe terenulu acesta, midiulócele dsale luate pâna acum sunt si remanu numai paliative, si că mergéndu lucrurile totu asia, cestiunea agraria, mica astadi numai cătu unu puiu de sierpe, celu multu in 15 ani va deveni unu Boa constrictor, in a carui burta spurcata va disparea inainte de tóte classea arendasilor. Poteti apoi se totu inproprietariti pe insuratiei, că daca classea proprietarilor mari si midilocii nu va ajunge mai curendu la cunoșcint'a marelui adeveru, că interesele sale sunt identice cu ale saténului, sub conditiunile actuali totu nu veti scapá de acea catastrofa sociale, pentru care s'a aruncatu sement'a in an. 1864.

La starea actuale pote se combine ori-cine citindu celu puçinu Cerculariulu celu mai nou, pe care'l reproducemu acilea.

„Cerculariulu cu Nr. 14.837 din 20 Augustu 1881, cătra toti dnii prefecti din tiéra.

Domnule Prefect!

In urm'a circularei mele Nrulu 14.383, prin care ve atragému atentiunea asupra adunarei dijmei productelor de cătra proprietari si arendasi, unii din proprietarii mari de presté Milcovu, cari dupa cum se vede, se interesédia de sórt'a sateanului,

pe lângă multiamirea ce'mi aréta pentru o mesura binefacatóre, imi esprima indoiél'a că in aceea parte mesur'a propusa va avea o eficacitate, din cauza feliului de invoieli ce esistu intre sateni si proprietari.

Mi se aréta, intre altele, că acolo invoielile pentru prisosulu de pamentu ce ar trebuí saténului, nu se facu cu dijma in natura, ci pe bani;

Că sum'a hotarita prin invoiéla stabilescă că satenii se fia datori solidaricesc a o respunde proprietariului mai inainte de a ridicá ei recolt'a dupa campu;

Că, daca unii din sateni nu platesc la timpu, toti ceilalti trebuie se se cotisde se platésca si pentru acestia, si daca, in fine, acésta nu se pote face, toti satenii sunt espusi a perde recolt'a pe campu, sau a se supune că, pentru banii datoriti, se muncésca la anulu viitoru pentru proprietari. Acésta repetindu-se de dôue trei ori este destulu că satenii se nu mai scape de datorii si se devina sclavii proprietariului.

Fără a prejudecá intru nimicu invoielile, fără a atinge pe acelea cari sunt facute cu paz'a formelor prescrise de legea tocmelelor agricole, fără a comentá macaru moralitatea si scopulu unor asemenea invoieli, de voru fi esistandu, eu socotescu, dle prefectu, că intru nimicu nu se ataca interesulu proprietariului, daca dvóstra veti face a se asicurá interesulu saténului.

Asia dara, a se dá ordine că satenii se fia liberi a ridicá dupa campu recolt'a, se o asicure de intemperiile timpului, se o treere, nu pote fi contra intereselor proprietariului, daca veti dispune in acelasiu timpu că recolt'a, odata treerata, se nu se pote instrainá, pâna ce mai ántai nu se va plati dreptulu pamentului cătra proprietate.

Speru, dle prefectu, că dandu atentiunea ce merita acestei cestiuni, veti scí se faceti că interesulu saténului se fia aperatu, in acelasiu timpu că si interesulu proprietariului, si de aceea me si oprescu ací pentru acum, adastandu se'mi comunicati resultatalu ce veti obtiné.

Primiti, dle prefectu, incredintiarea osebitei mele consideratiuni.

Ministru, C. A. Rosetti.

Espositiunea.

Comitetulu espositiunei mai luă o mesura, pentru care publiculu are se'i fia recognoscatoriu. Pretiulu intrarei in pavilon spre a visita espositiunea, fu scadiutu de asta di 7 Septembre inainte dela 60 cr. la 30 cr. éra Vineri si Domineca numai 20 cr., in fine pentru scolari si soldati 10 (dieci) cruceri. Asia se dá ocasiune generatiunei june că se cunósca tóte productele bune si frumóse esite din manile parintilor si fratilor, se le tîna minte si se ia exemplu bunu dela ei.

Mai aveti o septembra intréga, adeca pâna in 14 Sept. se ve bucurati de vederea fructelor labórei romanesci. Intr'aceea juriulu lucra barbatesce la classificarea si alegerea obiectelor care voru meritá că se fia premiate si cari voru fi asia de numeróse, incatú nu scim daca comitetulu se va ajunge cu o mii de premie. Numerulu obiectelor espuse, consimnate in catalogulu de 9 ½ côle tiparite este aratatu cu 5556 inse asia, că la mai multe locuri sunt coprinse sub aceiasi Nr. mai multe obiecte si că cele venite dupa 27 Aug. nu s'au mai potutu publicá in catalogu, prin urmare numerulu obiectelor intrate la espositiune se pote pune fără nici o temere de a ne desmintí, la 6000 di siese mii bucati (piese). Cu acésta se corege si fatal'a eróre propagata de unele diarie, că si cum espositiunea din Sibiu ar fi compusa numai din 500 di cincisute de obiecte, ceea ce ametise capetele multora, desgustase si chiaru iritase, că-ci in locu de a vedea in acea cifra o eróre de tipariu, li se parura că s'a comisudin reutate.

Da, sieze mii, si daca ministeriulu nu o ar fi oprit, erá se fia dieci mii si preste. Catalogu se afia de vendiare la cassa cu 30 cr. v. a. Obiecte se vendu mereu si dela Romani'a se anunt'a o comanda spre a se cumpără costume romanesci si alte obiecte in valóre de 10 mii franci.

Revist'a agricola.

Situati'a recoltelor de anulu acesta face inca obiectul preocuparilor atatú ale agricultorilor cătu si ale ómenilor nostrii de finantie. Toti sunt de acordu a constatá că granele de estimpu sunt in genere slabe in calitate si inca mai slabe in ce privesc cantitatea. Ploile continue si recél' i pe

timulu infloritului si alu secerisului graneloru, au nimicu frumosele sperantie ce se punea intr'o recolta abundanta; grindin'a care a cadiutu in o mare parte a tierii a venit si ea se marasca si mai multu desastru. Singur'a sperantia cu care se mai magulescu acum cultivatorii sunt porumburile care, pe catu ni se asigura, sunt mai pretutindeni frumose si abundante. Caldurile ardetore inse din dilele trecute le-au facutu si pe ele se sufere in unele judetie, mai cu sema in Dobrogea.

Informatiunile ce primim din acesta provincia ne spunu, ca nici viile nu au fostu scutite de pagube; ele au suferit multu din caus'a grindinei, asia ca strugurii nu voru mai da in cantitate si calitate acelui vinu renomitu din unele localitati ale Dobrogei. Pagubele dela vii se socotesc la 40—50 la suta.

In ce privesce recolt'a tutunului in Dobrogea, lasa si ea multe de dorit. Stricatiunile sunt evaluate de asemenea la 40—50 la suta.

In restul tierii, recolt'a acestei plante, care face adi obiectulu unei culturi forte intinse si forte producatorie pentru cultivatori, este dupa informatiile ce avem, slaba.

Acesta, trebuie se o constatam, se datoresc nu numai ploilor intempestive si grindinei, dar inca si puçinei ingrijiri ce se pune de ordinariu in cultur'a tutunului la noi.

Ne aducem aminte, ca in anulu trecutu, temperatur'a a fostu in genere destulu de propice pentru acesta productiune agricola. Cu tota acestea, tutunurile recolte, de si abundante in cantitate, au fostu in calitate inferioara, mai inferioara decat ori-ce alta recolta din trecutu. La primirea si inmagasinarea loru de agentii Regiei, foile de tutun calitatea turca, care se platea cu 1 leu si 50 bani ocau'a, catu si cea indigena, erau arse, foile degenerate si prafuite, mare parte mucede, bune numai de distrus. Si acesta se observa nu numai la tutunurile cultivate de tierani cu permisiuni, ci si la cele cultivate de agenti neexperimentati ai Regiei pe contul acestiei, pentru incercare. Caus'a e, ca cultur'a se face reu, pamanturile sunt reu alese; lucrul nu se face la timp; foile nu se lasa se se coaca indestul, si apoi se se stringa in sire. Anulu trecutu s'au mai adaosu la acestea si ordinile neopportune de a se face teancurile pe la finea lui Septembre, candu tutunulu era inca verde, neuscatu, din care causa cea mai mare parte s'a arsu ori a muceditu.

In ce privesce dara acesta cultura, trebuie se se ia seriose mesuri pe de o parte de deșteptare a tieranului pentru o cultura mai atentiva, era pe de alta parte ca ordinele de predarea tutunurilor se nu se faca inainte de vreme. Altfel, fia recolt'a ori-catut de buna, in pamant, ea va ajunge stricata pana in magasinele Regiei, unde tieranii voru fi impusi la enorme scadieminte, si de aci date in consumatie intr'o stare de adeverata infectiune.

Recolt'a sfeclelor pentru fabricatiunea zaharului se anunta abundanta.

In strainata, cu osebire in Francia, slab'a recolta a cerealelor preocupa inca multu spiritele. Resultatul definitiv nu este inca oficialu constatatul pentru tota provincie Franciei; cu tota acestea, productiunea totala se evaluieaza la 90 milioane hectolitre, in mai puçinu adeca cu 20 milioane de catut strictul necessariu pentru consumatiunea interioara.

Fatia cu acesta situatiune, lumea se intreba in Francia: de unde se va procură acestu deficitu enorm? Statele-Unite ofereau acum unu anu resurse considerabili cari astazi sunt reduse la jumetate, din cauza relei loru recolte in graful de érna; in locu de 60 milioane hectolitre, catu au potutu esporta in grâu si faina in Europa, nu se poate evaluá, coprindend excedentele recoltei din 1880, de catu la 35—40 milioane hectolitre, cantitate de care ele voru potea dispune in acesta campanie. Este vorba deci de a gasi compensatiunea celor 20—25 milioane hectolitre ce lipsesc in Americ'a. Se comptédia multu pe Russi'a, dar nu trebuie se se uite ca acesta tiéra a sleitu si ea stocurile si tota reservele sale din caus'a relei recolte a anului din urma, si ca graneles ce osesc din interior in porturile de expeditiune sunt indreptate in parte pentru trebuintele consumatiunei locale; de altu-mintrelea, admitiendo ca Russi'a aru avea recolta suficiente pentru a potea se atinga cifra maxima a exportului seu, adeca 20—25 milioane hectolitre, totusi nu aru fi de catu unu escedentu de 12 milioane asupra anului din urma, cea-ce compensédia abia pe jumetate lipsa din Statele-Unite.

Corespondentie particularie ale „Observatoriului“.

— (Din comitatulu Fagarasiului.) Ohab'a in 29 Augustu 1881. Onorata Redactiune! In nòptea de 28 Augustu st. n. a. c. a treia parte din comun'a Vadu a fostu amaru cercata. Unu focu cumplitu si infioritoru ajutatu de unu ventu teribile a prefacutu in cenusia case si grasduri coperite cu tiegla, si tota superedificatelor coperite cu paie din prelungita cu recolt'a din anulu acesta la 60 de familii, cari astazi sunt in asia stare deplorabila, de n'an nici o bucată de pâne, ca se-si stempere fomea. Lipsa estrema in care se afla acesti nenorociti cari in anulu trecutu au fostu era lipsiti de pâne din caus'a grindinei, si-o pote inchipui ori-cine; era furi'a elementului ajutata de altumentre si de uscatiunea cea mare, si-o pote numai acela intipui, care va considera, ca pre stradele Fagarasiului care e de 3 ore depe de Vadu, se strigă in gura mare „focu“, anume ca acestu focu s'a escatu in orasul.

Eu, care a trebuitu cu ochii scaldati in lacrime se privesc acesta scena infioritora am constatatu, ca multi, si inca destri pompieri, n'ar fi potutu impiedecat furi'a elementului, ca-ci s'a latitu cu asia celeritate extraordnaria, in catu cugetai ca s'a datu focu de 10 parti. De aici se esplica si acea prea trista impreguire, ca in directiunea in care a batutu ventul au arsu totu pana la campu remanendu multi numai in costumul de nopte, era la altii le-au arsu carale, pluguri si alte recusite economice.

Dintre cei nenorociti numai 2 au fostu asecurati, era ceialalti nu, intre cari se numera si parochulu locale Arseniu Bunea, care a arsu cu asta de trei ori de candu pastoresce acesta comuna, si totu n'a inventiatu din propri'a experientia baremu atata, ca se se asecuride, daca nu si contra grindinei, celu puçinu contra focului. Bance de asecuratiune sunt destule si cu agenti de ai respectivelor bance poti conveni usioru in tota diu'a. Asecuréda-ti avere; baremu pre venitoria toti Vadenii se faca asemenea, ca seraci se nu mai fia siliti dupa o atare catastrofa a-si rupe de dorere si vestimentele cari le-au mai remas nepărăsite.

Ajutoriu, striga cu voce sfasietoria de anima 60 de familii, si cine vrea ca se-si faca o adeverata pomana cu acesti nenorociti, o pote face si prin onorat'a redactiunea „Observatoriului“, care credu ca va binevoi a primi asemenea ofrande.

a-p-b-

Nesmintitu vomu primi si le vomu publica regulat, numai se ne viile ori-cate. Din partea nostra deschidem list'a cu: 5 fl.

Red. Obs.

Sciri diverse.

— (Necrologu). Mari'a Ratiu nascuta Olah, in numele seu si alu fidelor sale Nin'a maritata Campeanu, Id'a mar. Ludovicu Csato adv. archidiaconu in Blasiu si Victori'a marit. Ioanu Meszárós adv. in Turd'a, in numele ginerilor sei si in numele filorui acestora, cu anima infranta de dorere face cunoscutu, ca neuitatulu sochiu resp. socru si mosiu,

Demetriu Ratiu de Nagylak,

in decursu de mai multi ani fostu senatoru la magistratulu din Turd'a, si proprietariu, — dupa unu morbu greu de mai multe luni, proveditu fiindu cu santele taine isi termina laborios'a sa vietia in 4 Septembre a. c. la 1½ ore p. m., in alu 71-lea anu alu vietiei si alu 47-lea anu alu prea felicitiei sale casatorie.

Remasitiele pamantesci se voru petrece dela cas'a sa propria in 6 Septembre la 3 ore p. m. in biseric'a gr. cath. din Turd'a vechia, unde tinendu-se ceremoniele indatinate dupa ritulu gr. cath. se voru asediá spre repausu eternu in gradina bisericiei.

Fia-i tierin'a usiora si memoria bine-cuventata!

Turd'a, in 4 Septembre 1881.

— (O escursiune la Seliste.) In Duminec'a trecuta pleca cu mai multe trasuri o societate de preste 25 persoane ca se visitedie invecinat'a comuna curata romanescă Seliste. Societatea era compusa din ospeti esterni dar totu romani si din sibieni. Intre cei dintaiu vomu aminti pe rever. sa d-lu Sabas Popoviciu, preotu militar din Viena, Nicorescu, deputatu si Popescu, directoru de scola normala, ambii din Barladu, Dem. A. Laurianu, prof. si redactoru impreuna cu domn'a consorta s'a din Bucuresci, J. Florianu, presedinte de tribunalu din Sz.-Udvarhely, Jos. Vulcanu, advocatu si redactoru din Oradea-mare, Dr. Gr. Silasi, prof. de universitate din Clusiu, Dr. Alessi, professoru din Nasaudu, Dr. Bozocea, professoru, Dr. Baiulescu si Barsanu toti trei din Brasovu. Dintre sibieni au participat la acesta vesela escursiune d-lu consiliaru gubernialu in pensiune Jacobu Bologa, d-lu directoru de seminaru reverendis. Ioanu Hanea, d-lu directoru de banca Vis. Romanu si unu frumosu numeru de junii barbati.

Favorisati de unu tempu minunatu, societatea ajunsa in Seliste, a fostu primita cu mare caldura din partea intelligentiei de acolo. D-lu pretore Muciul-Urechie fidelu cunoscutei sale complestantie, luà asuprasi rolul de a face onorurile cuvenite ospetilor veniti si a i' conduce prin acea frumosa comuna spre a le arata ambele bisericu, scola, si a i' introduce in casele honoratorilor si a le fruntasilor de acolo.

Acele visite au durat pana aproape la 2 ore p. m. candu toti ospetii straini au fostu invitati la prandiul datu in onorea loru din partea ospitalei representantie comunale salistene in hotelulu „Ungaria“. La acel prandiu presidatul de d-n'a Laurianu ca unica representanta a secului frumosu, au participat aproape 50 de persoane. Este de prisosu a mai spune ca conversatiunea a fostu in totu decursulu prandiului catu se poate mai vesela si animata si ca toastele au fostu numerose si variate.

Prandiul inca nu se terminase si deodata se audu lautarii cantandu inaintea hotelului. Sosiseri fetele si junii salisteni ca se joace hora. Puçine momente si junii domnisorii dela orasul se furisirau unul cate unulu dela mesa, uitandu de mancari, beuturi si toaste, pentru ca ajunsi in mijlocul horei si facendu ochii roti preste sutele de fete si femei ce se adunaseră la jocu inbracate in frumosulu, pitoresculu si serbatoresculu loru costumu nationalu, se admire frumseti a loru, se se aprinda de invapiatele loru priviri si apoi se isi ia fiacare din ei cate-o jucatore si asia se intindia o hora din ce in ce mai mare, alaturi cu voinicii satului. Era o adeverata hora de unire, fratietate si cunoștinția. Se mai jucara intre alte jocuri nationale si 2 romane, 1 cuadrilu si o polca, cu o precisiune si eleganta ce sufera catu de bine a fi comparate cu aceleale ale multor dantatoare de salonu. Astfel hor'a se prefacea pe nesimtite intr'un balu camponescu, care spre sincer'a parere de reu a jocatorilor catu si a jucatorilor se termina pe la 6½ ore, de orece incepuse a insera si ospetii straini se pregateau de plecare.

Intre strigari frenetice de „se traiésca“, ospetii se departara esprimandu-si recunoscinti a loru bravilor salisteni si frumoselor salistene pentru caldură si ospitala primire ce li s'au facutu si pentru petrecerea avuta.

La despartire surprinseram pe un'a din frumsetiile Salistei dicindu cu unu tonu de melancolia si regretu unuia din tinerii straini cu care facuse cunoștinția la jocu: „Cine ve mai vede, daca vii duce?“

Etă o intrebare caracteristica, atingetore si plina de elocentia, ce n'are lipsa de nici unu comentaru si alu carui respunsu ilu lasamu se lu ghicescă cei care cunosc secretele micului danta capritiosului si totu pe atata si de periculosului sagetatoru, favoritulu protegeatu alu eternu tinerei Venus, nascuta din spuma marei.

i-g-b.

— (List'a) ofertelor incurse pentru radicare monumentului Andrei Muresianu. Alexandru Marincasiu par. in Nyeres 1.—, Jacobu Capusianu, not. in Sambor, —50, Teodoru Popu, pract. la not. in Abuasiu —20, Dumitru Zah, doc. in Nyeres —50, Em. Moceanu, doc. in Almasiu —50, John Korácsy din Almasiu —20, Biserică gr.-cath. din M.-Szt.-György 1.—, Florianu Petranu, coop. gr.-cath. din Almasiu 1.—, Vasiliu Porutiu, ad. pat. Almasiu 1.—, Juliu Porutiu, not. cerc. in Almasiu 1.—. Suma 6 fl. 90 cr. care s'au tramis de a dreptulu la comitetulu Asoc. trans. de literatur'a si cultur'a popor. rom. in Sibiu.

Almasiu-mare, 21 Augustu 1881.

prin

Juliu Porutiu,
not. cercuale.

— (Consemnarea) colectei pentru monumentului poetului Andrei Muresianu din Clusiu si pregiurime. Ioanu Petranu, advocat in Clusiu 1.—, Demetru Cosma, parochu si v.-protop. on. Feiurdu 1.—, Gavrilu Popu, prot. Clusiu 1.—, Vasiliu Almasianu, adv. Clusiu 1.—, Basiliu S. Podoba, capelanu Clusiu —50, Leontinu Popu, jude reg. Clusiu —50, Nicolau Popu, parochu gr.-cath. si v.-protop. on. Fenesiu —50, Nicolau Popu, parochu greco-cath. Cl.-Monasturu —50, Petru Danu, parochu gr.-cath. Lapun —50, Ioanu Topanu, parochu gr.-cath. Dretea —50, Gregoriu Popu, parochu gr.-cath. Garbou ung. —50, Alexandru Popu, parochu gr.-cath. Siardu ung. —50, Luca Stanu, parochu Sumurducu —50, Ioanu Popu, parochu Gelou, —50, Vasiliu Grozavu, oficialu Clusiu —50, Alexandru Comanescu, jude reg. Clusiu 1.—, Gavrilu Iliesiu, privatu Clusiu 1.—, Dr. Aureliu Isacu, adv. Clusiu 1.—, Ladislau Vajda secr. minist. Clusiu 1.—, Ioanu Mol-

dovaru, v.-protop. gr.-cath. in Clusiu 1.—, Joanu Micu, parochu gr.-cath. 1.—, Comun'a bisericesca gr.-cath. Palatca 1.—, Alexandru Maior, parochu greco-cath. Siarmasiu —.50. Dela urmatorii poporanii din Siarmasiu: Josifu Chiooreanu —.10, Leonte Cerasiu —.10, Filipu Leuca —.10, Elia Verzariu —.10, Todoru Selegianu —.10, Joanu Rosca —.10, Mateiu Mocanu —.10, Petru Muresianu —.20, Vasiliu Uriesiu —.10, Joanu Suceaga —.20, Gregoriu Buzanu —.20, Doroteiu Beleanu —.30, Joanu Bothazeanu —.30, Mihailu Popu 10 cr. — Sum'a 19 fl. 10 cr.

Clusiu, in 21 Augustu 1881.

Dr. Silasi, Basiliu Podoba,
direct. despart. X. act. desp.

— (Consemnarea) contribuirilor din Clusiu si pregiurime pentru premia la espoziunea romana din Sibiu. Lazar Baldi, privatu Clusiu 2.—, Demetru Cosma, parochu si v.-protop. Feiurdu 2.—, Joanu Petranu, adv. Clusiu 1.—, Joanu Germanu, parochu gr.-cath. in Sombatelecu 10.—, Gavrilu Popu, preotu in Clusiu 1.—, Basiliu S. Podoba, capelanu in Clusiu —.50, Leontinu Popu, jude reg. in Clusiu —.50, Nicolau Popu, parochu gr.-cath. si v.-protop. on. in Fenesiu —.50, Nicolau Popu, parochu gr.-cath. in Cl.-Monasturu —.50, Petru Danu, parochu gr.-cath. in Lapun —.50, Joanu Topanu, parochu gr.-cath. in Dretea —.50, Gregoriu Popu, parochu gr.-cath. in Garbou —.50, Alexandru Popu, parochu gr.-cath. iu Siardu —.50, Luca Stanu, parochu gr.-cath. in Sumurdacu —.50, Joanu Popu, parochu gr.-cath. in Gelou —.50, Alexandru Comanescu, jude reg. in Clusiu 1.—, Dr. Aureliu Isacu 1.—, Ladislau Vajda, secret. minist. 1 fl. — Sum'a 24 fl.

Dr. Silasi. Basiliu S. Podoba.

O scurta descriere a tinutului din valea Rocnei si a teritoriului montanu de acolo.

Arduum videtur
res gestas scribere.
Sallustius.

(Urmare.)

Din Feldru venindu mai la vale trecemu pe langa comun'a Neposu, care a fostu asiediata de imperatulu Josifu alu II-lea pe tiermurea stanga a Somesului, de ore ce pana atunci era tare imprasciata. Aceasta comuna porta unu procesu seculariu cu sasii dela Dumitrea pentru confinile hotarului. Dela Neposu ajungemu in comun'a Rebrisior'a, loculu natalu alu maiorului de fericita memoria Jarda de Jardebu, eroulu dela Schwiegerheim, Fraysbach, Sorgheim, Moguntia si dela Thalbach, pentru care fapte a si fostu inaintat pana la rangulu de maioru, de si sciati puginu nemtiesc, si care pe langa tote ca avea 13 blesuri pe trupulu seu, ajunse la o etate inalta si era unu calaretu renumit. Densulu venea totudeuna calare pe calulu seu anglesu pana la Naseudu si totudeuna in tinta de parada, dara intalnindu-se cu oficiari de nationalitate serba ori croata, adeseori se esprim in termini despreuitorii.

Ací s'a nascutu si Jacobu Muresianu redactorulu "Gazetei de Transilvani'a, care intr'unu siru lungu de ani a luptat atatu de laudabilu pe terenul literarui, era acum la adencii betranetie a datu aceasta sarcina fiului seu Dr. Aureliu Muresianu.

Dela Rebrisior'a ajungemu intr'unu patrariu de ora la Naseudu, opidu cu frumosu aspectu, cu strade late si drepte si cu mai multe edificii frumosiele, intre care merita atentiu caletoriului edificiul fondurilor scolare, care a fostu orecanduva cuartirul colonelului; edificiul judecatoriei reg. de cercu si alu cartiei funduarie, care a fostu cuartirul locotenentului colonel si astadi este revindicatu intru proprietatea fondurilor scolare; edificiul penitentiariului de statu, in care a fostu asiediata sedri'a districtului Naseudu si carcerulu ce apartinece aceleia, asemenea tineritoriu de proprietatea fondurilor scolare, ospelulu numit Rachov'a, si gimnasiulu celu cu 8 clase si scola de desemnu, intru ale carui salone intrandu caletoriulu ilu prinde o mirare de progressulu care'lu face tinerimea studiosa din Naseudu in artele frumose, si anima' fiacarui fiu de granitariu, ba a ori-si carui romanu trebue se trasalte de bucuria si de mangaiarea sufletesca ce o afla, ca-ci aici s'a facutu lumina si de aici se reversa cultura la poporul romanesc. si prin aceasta visulu de auru alu fericitului meu unchiu Joanu Marianu, care se uita din momentul meu de pe Comora la nepotii si stranepotii lui Traianu si ai stirpei romane, si ajunsu a fi realitate.

Dauna ca barbatii conducatori dela Naseudu nu au imbraciostu proiectul meu din 1876 esitu in fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, ca aci, in Naseudu se face o fabrica de catranite, pentru ca prin aceea aru fi ingrijit si de poporatiunea seraca din Naseudu si juru, ca se nu cada victimu immigratiilor semitice, alu caroru numeru s'a prea inmultit prin valea Somesului, in catu vediendu pe acesti perciunati, ti se pare ca esti la Brodi sau in suburbea jidovésca dela Praga.

Biserica cea stramosiesca dela Naseudu, inca merita atentiu caletoriului, de si aceea porta si astadi coperisulu celu doiosu din an 1849, pentru ca este sciutu ca Naseudu a fostu prefacutu in cenusia de armat'a magiara revolutionara, care s'a retrase din aintea generalului muscalescu Grottenhelm.

Acum inse se cladesce o biserica noua, care va se fia decorea Naseudului; pecatu inse ca are in apropierea sa prea multe case jidovesci.

Din Naseudu a esitu famili'a ca onorabila a

Antonesciloru, din sinulu careia au esitu 4 oficiari. — Ací s'a nascutu fericitulu maioru Tomutiu, capitanulu dela regimentulu Baden Nr. 50, Teodoro Sandulu; ací a vediutu lumin'a dilei regretatulu meu consolaru Dr. Joanu Lazar stranepotu de ai lui George Lazaru dela Avrigu; tatalu lui Joanu omu preste 80 de ani, mai traieste servindu la altariulu lui Ddieu. De ací au fostu locotenentii Grigoria, Andreesiu si Gavrilutu; dura totusi prea puçini barbati de specialitate pentru capital'a fostului alu 2-lea regimentu romanescu de granitii si mai pe urma a districtului Naseudu.

Nu pocui se me desparti de Naseudu, fara a aminti la acestu locu, ca intelligent'a de acolo — daca ar nutri mai multu interesu pentru progressulu si cultur'a poporului romanu, ar poté face forte multe lucruri salutarie si ar poté da impulsu si la cei mai seraci de spiritu, ca se apuce pe o cale mai fericitoare, ba la pedaudu-se unii de spiritulu care coplesiesce astazi omenimea, se'si ia de cincisura, ca datoria loru este a lupta mai inainte de tote pentru salutea publicului si apoi pentru pung'a loru.

Tina contu respectivii domni carii se simtu atinsi prin aceste linii, de casulu cu mór'a lui Barduty si de traficulu care'lu facura candu au inauguratu societatea pentru exploatarea productelor naturali, si atunci daca densii mai sunt romani, se voru infiora de faptele loru si isi voru bate pieptulu loru celu peccatosu ca Maria egypten'a din sant'a scripture, numai cătu ca intorcerea loru este si va fi prea tardia, pentru ca daun'a este causata si actiile loru cele mari au ajunsu in proprietatea lui Triska Ferencz dela Clusiu, era poporul mai saracu din Valea Somesului a fostu eschis.

Dela Naseudu ajungemu in puçinu timpu la Salv'a, loculu celor 21 de martiri romani de pe podereiul numit Mocirl'a, unde Tanase Todoranu dela Bichigiu a murit strigandu poporului: „Omeni buni, eu moriu pentru voi, era voi se nu ve dati“.

Ací s'a nascutu maiorulu din armata romana Nichita Ignatu si capitanulu decedatu Zagreanu; ací e leaganulu familiei Paveli'a si alu bravului conducatoriu de carteza funduaria din Naseudu Leone Piciu; de aici este si directorele cancelariei dela tribunalulu din Bistritia Joanu Bodescu, fiului invenitorului normalu mis se pare Aleșandru Bodescu.

Dela Salv'a duce calea pe sub comun'a Mititei, ca-ci acesta comuna este situata pe unu plateau mai inaltu ca siesulu, si din acesta comuna isi are originea sa famili'a Macedonesciloru, alu caror stramossi amblandu la miei a fostu luatu de catra colonel. Cuteanu si dusu in institutulu militar, de unde esindu avansu pana la rangu de locotenentu colonel. Ca atare casatorindu-se avu mai multi fi, si fiinducă pe betranulu ilu chiamara Macedonu Popp, urmasii lui luara numele familiaru ungurit de Macedonfi, pentru ca semenă mai a nemesiescu, erau nobili indata ce acatiara terminația, „fi“ la numele loru.

Dela Mititei ajungemu indata la Macodu, o comuna frumosa, asiediata la gura riului Ciblesti, pe tiermurea drepta a Somesului; loculu natale alu colonel. in pens. Josifu Velicanu de Boldogmezö, care traieste astazi in Clusiu ca pensionatu, era fratele seu colonel. in pens. Wilhelm Velicanu eroulu dela Custozza, traieste in Alb'a Juli'a.

Totu ací este loculu natale alu capitanului Silvestru Tomi, care m'a smulsu si pe mine din rândulu soldatiloru si aducendu-me la Clusiu m'a bagatu in gimnasiulu piaristiloru, impunendu mi ca se studiu mai departe, si ajutorandu-me in tota lun'a cu cate 3 fl. m. c., pentru care fapta ii remanu in tota vieti'a mea multiamitoriu. De ací este fericitulu invenitorului normalu Maximu si profesorulu de preparandia Basiliu Petri, precum si famili'a Verticu, care a datu atati barbati bravi si demni din sinulu ei; ací mai traieste preotulu Leone Verticu, tata subjndelui Gabriele Verticu si alu preotului Petru Verticu, fetiorulu octogenariului Joanu Verticu, care insočitul de cativa veterani a tinta in locu trupele unguresci la 1848 in septeman'a Craicunului la valea Pietrii, pana candu muierile si copiii au parasit satulu.

Din acesta comuna este si octogenariulu invenitorulu dela scola normala din Naseudu Joanu Muresianu, care si-a scuti cresce famili'a cea numerosa atatu de bine, catu fiic'a sa cea mai mare este soci'a capitanului Josifu Lucchi, care s'a nascutu in Zagra si a fostu fetiorulu invenitorului dela scola incepatorie de acolo Petru Lucchi, a dou'a a fostu soci'a lui Joachim Muresianu actul advocate si secretariu la fondurile scolare din Naseudu, a trei'a este soci'a professorului gimnasiiale Dr. Constantin Moisilu era baiatii unulu medicinistu, era celalalt chirurgu, lupta pre terenului sanitariu.

De ací au fostu si locotenentalu primariu Eftene si Nastutiu, era actul directorele gimnasiului din Naseudu Ciocanu, face onore atatu acelei comune, catu si romanimei din valea Somesului, pentru ca barbatu mai zelosu si devotatu binelui publicu nu am cunoscutu.

In acesta comuna s'a adunatu poporulu din cele 23 comune de pre valea Somesului pentru a resiste incercarilor de jafu si de spoliatiune a sasilor dela Bistrit'a, si daca murulu care incungiura biseric'a din Mocodu ar sei vorbi, dieu multe ne-ar potea spune despre lupta care a sustinutu poporulu cu militia de executiune adusa pre capulu lui, pana candu s'a contramandat acelu brachiu talharescu, si numai acelei resistentie potem noi stranepotii multiam, ca nu am fostu ingropati in negur'a iobagieei ca multi alti frati de ai nostri de asemenea conditiune libera ca si noi.*)

(Va urmá.)

*) Casuri de acestea se afla destule in chronicele Transilvaniei, unde comune intregi, libere ab antiquo, si multime de familii nobile spoliate de documentele loru, au fostu supuse cu armele la iobagie. Red.

La vederea atatoru acte intereseante si chiaru istorice, cate apparu in afacerile nostre nationali, ni se cere ca se deschidemu abonamentu nou chiaru de acum pana la 31 Decembrie. Ilu deschidemu prin acesta cu Nr. 66 pe 4 luni si 13 dile cu 3 fl. v. a. si afara din monarchia austro-unguresca cu 8 franci.

Redactiunea Observatorului.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

	6 Septembre st. n. in Sibiu:
Grâu, dupa cualitatii	1 hectolitru fl. 7.40 - 8.-
Grâu, amestecat	1 " " 6.- 6.80
Secara	1 " " 4.30 - 4.70
Papusioiu	1 " " 4.60 - 5.-
Ordui	1 " " 4.20 - 4.50
Ovesu	1 " " 2.40 - 2.80
Cartofi	1 " " 2.- 2.50

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 5 Septembre st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru unguresca	117.80	117.60
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru oriental ung.	90.40	99.25
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	108.-	108.75
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	96.50	96.-
Inprumutul drumurilor de feru ung.	133.25	133.50
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamantului	97.50	97.-
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	97.50	97.-
Obligatiuni urbariale temesiane	97.50	97.25
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	97.25	97.25
Obligatiuni urbariale transilvane	97.35	97.-
Obligatiuni urbariale croato-slavone	98.-	-.-
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimei de vinu	95.50	95.75
Datoria de statu austriaca in chartie	76.50	76.-
Datoria de statu in argintu	77.35	77.50
Rent'a de auru austriaca	93.50	93.50
Sorti de statu dela 1860	131.-	131.-
Actiuni de banca austro-ung.	833.-	830.-
Actiuni de banca de creditu ung.	340.-	342.-
Actiuni de creditu aust.	356.50	348.70
Serisuri fonciare ale institutului "Albin'a" dela Sibiu	-.-	99.10
Galbini imper.	5.59	5.59
Napoleondorulu	9.35 1/2	9.37
100 marce nemtiesci	57.55	57.55

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

29 Augustu st. n. 1881.

Obligatiuni rurale din 1880 convertite cu 6%	1. 100.- b.
Inprumutul Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	" 108.- "
Obligatiuni dominiali convertite cu 5%	" 92.- "
Creditu fonciari ruralu cu 7%	" 102.50 "
Creditu fonciari urbanu cu 7%	" 100.50 "
Inprumutul municipal alu capitalei din 1875 cu 8%	" 107.- "
Actiuni calilor fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	" 64.60 "
Obligatiuni din 1868 cu 6%	" 102.30 "
Prioritati cu 8%	" -.- "
Actiuni bancei nat. rom. de 500 franci	" 1765.- "
Actiuni bancei Romani'a din 1869 de 200 franci	" 410.- "
Daci'-Romani'a unite de cate 250, cursulu</	